

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2016. évi március hó 2. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az emberölés büntette és más bűncselekmény miatt **vádlott**tellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 15.B.454/2015/12. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 25 (huszonöt) évre súlyosítja;
- a vádlottal szemben 10.000 (tízezer) forint erejéig vagyonekobzást rendel el;
- a bűnjelekre vonatkozó rendelkezést akként változtatja meg, hogy a Kaposvári Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj-I.312/2015. számú bűnjeljegyzék 23. sorszáma alatti kés elkobzását mellőzi és azt kiadni rendeli **egyéb érdekelt**, utca szám alatti lakosnak; mellőzi a 12 db kamerafelvétel megsemmisítését és azokat az iratok mellékleteként rendeli kezelni; és helyesen 5 db hajminta megsemmisítését rendeli el;
- a vádlottat terhelő bűnügyi költség összegét 726.988 (hétszázhuszonhatezer-kilencszáznolcvannolc) forintra mérsékli, a fennmaradó 5.138.508 (ötmillő-százharmincnolcezer-ötszáznyolc) forint bűnügyi költség az állam terhén marad.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába a 2015. évi november hó 19. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt továbbmenően beszámítja.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 12.500 (tizenkettőezer-ötszáz) forint bűnügyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s

A Kaposvári Törvényszék a 15.B.454/2015/12. számú ítéletével vádlottbűnösségét a Btk.365.§ (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő rablás büntetében, valamint a Btk.160.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés c) és d) pontjai szerint minősülő emberölés büntetében állapította meg; ezért halmazati büntetésül 22 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani, amelyből a vádlott a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte a vádlott által 2015. évi április hó 23. napjától előzetes fogvatartásban töltött időt. Ezen felül rendelkezett az ügyben felmerült bűnügyi költségről, valamint a lefoglalt bűnjelekről is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész súlyosítás, míg vádlottés védője enyhítés végett jelentettek be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség a BF.274/2015/3/III. számú átiratában, valamint a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az ügyészi jogorvoslati kérelmet fenntartva, - *a tényállás kiegészítése mellett* - a vádlottal szemben kiszabott büntetés súlyosítását indítványozta.

A vádlott és védője a nyilvános ülésen - a perorvoslati kérelmük fenntartásával - a kiszabott szabadságvesztés enyhítését indítványozták.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott elsőfokú ítéletet a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete túlnyomórészt megalapozott, azonban a megállapított tényállás részben hiányos, ezért azt a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontja szerint az iratok tartalma alapján az alábbiakkal egészíti ki, illetőleg helyesbíti:

. vádlott értelmi fejlettsége életkorának és iskolázottságának megfelelő átlagos színvonalú. Személyiségében még kiforratlan, önmagában és identitásában bizonytalan, aktuálisan beszűkült jegyek, személyiségfejlődési és alkalmazkodási zavarok, érzelmi életére vonatkozóan sekélyes, kevésbé differenciált, viselkedésben merev, rugalmatlan és labilis jegyek, önérvényesítésében hideg, én-hangsúlyú és érdekvezérelt, önmagát rejtegető, racionalizáló és felelősségváró viszonyulás, a konvencionális viselkedéshez szükséges önszabályozási és alkalmazkodási készség gyengesége volt kiemelhető. A terhére rótt cselekmény társadalmi megítélésével, annak morális súlyával és várható büntetőjogi következményeivel tisztában van. Esetében semmiféle kóros elmeállapot nem áll fenn, mely jelenleg, illetve a terhére rótt cselekmény elkövetésekor kizárta vagy korlátozta volna őt abban, hogy cselekménye társadalomra veszélyességét felismerje, illetőleg abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék. Cselekménye hátterében kóros motiváció nem mutatható ki (együttes igazságügyi pszichiáter és pszichológus szakértői lelet és vélemény, nyomozati iratok 712. oldala).

- A vádlott a tanú 1tanú által működtetett, utca szám alatti dohányboltból helyesen 33.405 forint készpénzt tulajdonított el (a dohánybolt kimutatása, nyomozati iratok 781. oldala).
- **sértett** 1994. év június hó 3. napján született (szemle megtartásáról szóló jegyzőkönyv, nyomozati iratok 114. oldal).
- **sértett** a vádlott szúrásai következtében a következő sérüléseket szenvedte el:
 - a hajas fejbőr két szúrt-metszett sérülését,
 - az orr- és az orca bal oldalának szúrt sérülését,
 - a bal oldali fülcimpa két szúrt sérülését,
 - a nyaki régió fül fölötti részének egy felületes szúrt sérülését,
 - a nyak elülső felszínének 50-70 mm hosszan haladva a bal oldali felső tüdőlebenyben véghelyzetét elnyerő, az agyat ellátó bal oldali közös nyaki verőér folytonosság-megszakadásával kísértén megjelent szúrt sérülését,
 - a mellkas három szúrt sérülését, mely közül az egyik a mellkasfal rétegein, a szívburoksákon és a bal szívkamra izomzaton mintegy 90-100 mm hosszan áthaladva a bal szívkamra ütőerében végződött, és önmagában is halálos eredménnyel járt; egy a mellkasfal rétegein 50-70 mm hosszan áthaladva a bal oldali alsó tüdőlebenyt szúrta át, míg a harmadik a bordaközi izmokon áthatoló, de a mellkasfal ürterébe be nem hatoló szúrt sérülés volt,
 - a has bal oldalának a hashártya mögötti térben 50-70 mm hosszan haladva a főverőér hasi szakasza falának teljes folytonosság-megszakadásával járó szúrt sérülését,
 - a bal felkar két szúrt sérülését,
 - a bal alkar egy szúrt sérülését, valamint
 - a jobb és bal felső végtag tenyéri felszínének összetett metszett sérülését szenvedte el (igazságügyi orvosszakértői boncolási jegyzőkönyv, nyomozati iratok 577-578. oldalak).
- Néhai **sértett** halála legfeljebb 4-5 perccel a halált eredményező - vagyis a mellkasi, hasi, illetve a nyaki - szúrt sérülések közül az első elszenvédeése után bekövetkezett (igazságügyi orvosszakértői boncolási jegyzőkönyv, nyomozati iratok 580. oldal).

A tényállás fenti kiegészítése azért vált szükségessé, mert a felülvizsgálat során az ítélőtábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem tartalmazza a vádlott elmeállapotára vonatkozó igazságügyi elmeorvosszakértői véleményben foglaltakat, illetve azt csak részben, az ítélet indokolásában.

Nem tartalmazta a tényállás a sértett által elszenvedett sérülések pontos leírását sem, továbbá azt sem, hogy az általa elszenvedett sérülések következtében mikor következett be a halála.

Ugyancsak nem tartalmazta az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása a sértett életkorát sem.

Mindezeket a másodfokú bíróság az iratok tartalma alapján pótolta.

Elkerülte az elsőfokú bíróság figyelmét, hogy az ügyész a vádiratban helytelenül tüntette fel a vádlott által eltulajdonított pénz összegét, a dohánybolt kárának mértékét. A nyomozás során tanú Isértett által csatolt kimutatás számítási hiba folytán téves adatot tartalmazott a pénztárban lévő pénz mennyiségére vonatkozóan, és ezt sem a nyomozó hatóság, sem az ügyész nem észlelte. A tényállásnak e részét a másodfokú bíróság ezért pontosította.

A fenti kiegészítésekkel, illetve pontosítással az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás immár megalapozottá vált, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a büntetőeljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően, a tényállás megnyugtató felderítéséhez szükséges mértékben és körben folytatta le; a feltárt és mérlegelési körébe vont bizonyítékokat külön-külön és együttesen is a logika szabályainak megfelelően értékelte, határozatának indokolásában pedig meggyőző érveléssel adott számot ténymegállapításairól, köztük a vádlott vallomásának elfogadásáról. Összességében tehát az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének mind terjedelmét, mind színvonalát és meggyőző erejét tekintve messzemenően eleget tett.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokolásának bizonyítékokat elemző részét kimerítőnek tartotta, érvelésével pedig teljes egészében egyetértett, így annak tételes megismétlését nem, mindössze az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek:

A vádlott részletekbe menő, feltáró jellegű, önmagára nézve terhelő vallomása minden mozzanatában életszerű volt, és összhangba hozható az elkövetett cselekmények objektív adatok, bizonyítékok által rekonstruálható részleteivel.

Így a vádlott beismerő vallomását támasztotta alá a dohánybolt kamerafelvétele, valamint a vádlottat felismerő tanú 2tanú vallomása is. A vádlott beismerő vallomásának hitelességét erősítette az a tény is, hogy a helyszíni kihallgatásán maga mutatta meg az ölési cselekményhez használt kés, valamint az általa viselt ruházat feltalálásának helyét.

E körben azonban megjegyzi az ítélőtábla, hogy a nyomozás során a genetikai szakértő kirendelése teljességgel szükségtelen volt. A vádlott bűnösségére is kiterjedő, feltáró jellegű beismerő vallomása, valamint az ezt alátámasztó - fentebb említett - bizonyítékok a vádlott bűnösségét kétséget kizáróvá tették, így a genetikai szakértő véleményének beszerzése feleslegessé vált. E szakvélemény szükségessége a vádlott esetleges tagadása esetén merült volna fel. Jelen esetben elégséges lett volna a vádlott által viselt ruházatról vett vérmintának a sértett vérével történő összehasonlítása során a csoportazonosságára vonatkozó vizsgálat elvégzése.

A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített, és a senki által nem támadott tényállás ekként a Be.352.§ (2) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

E bizonyítékokból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére.

A bűncselekmények minősítése is mindenben megfelel a Btk. rendelkezéseinek.

A másodfokú bíróság az élet elleni bűncselekmény kapcsán - *a Kúria 3/2013. Büntető Jogegységi határozatának II/4. pontjában foglaltakra figyelemmel* - rámutat arra, hogy a különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés megállapításánál elsősorban emberiességi, valamint erkölcsi szempontok a meghatározók. Annak, hogy a sértett eszméletlensége folytán ténylegesen elviselt-e fájdalomérzést, nincs jelentősége, és annak sincs különösebb jelentősége, hogy az elkövetéshez a vádlottnak milyen eszközt használt.

Ugyanakkor az elkövető tudatának át kell fognia az elkövetés során a végrehajtás különös kegyetlenségét. A vádlotthez kapcsolatos tudattartamára az általa okozott sérülések nagy számából, a bántalmazás hosszan tartó, elhúzódó voltából, a **sértettnek** a kamerafelvételen végig követhető szenvedéséből, illetőleg a sértettnek a végrehajtás ideje alatt tanúsított védekező magatartásából volt következtetés levonható. E körben kiemelendő, hogy az igazságügyi orvosszakértők szerint már a hasat, a szívet vagy a nyaki főütőeret ért szúrás is önmagában véve halálos eredménnyel járt; nem volt tehát szükség arra, hogy a vádlott a halálos eredmény elérése érdekében a sértettet tovább bántalmazza.

A sértetten lévő sérülések nagy száma, ezen belül az a körülmény, hogy a szúrt sérülések közül több létfontosságú szervet ért és önmagában is halált okozott volna, életét az azonnali, szakszerű orvosi ellátás sem menthette volna meg. A sértettnek a védekezése során elszenvedett sérülései is azt bizonyítják, hogy a vádlott kitartóan, gátlástalanul, emberi mivoltából kivetkőzve törekedett arra, hogy a sértett életét minden körülmények között kioltsa. Erre a vádlott vallomásában utalt is, amikor azt nyilatkozta, miszerint úgy gondolta, hogy a sértett még él, ezért még több alkalommal megszúrta, hogy biztosan meghaljon. A különös kegyetlenséggel történt elkövetést tehát a cselekmény objektív oldalának az ismérvein túl a szubjektív elemek is igazolják [BH 2007.34.].

Az emberölés aljas indokból vagy célból történő elkövetésén az erkölcsileg elvetendő motívumból fakadó, valamint ilyen célból megvalósított cselekményeket kell érteni. Ez valósul meg, ha az elkövető más bűncselekmény megvalósítása, vagy a már véghezvitt bűncselekmény leplezése, nyomainak eltüntetése vagy a felelősségre vonás elkerülése végett követi el az ölési cselekményt.

Helyesen ismerte fel és rögzítette tényállásában az elsőfokú bíróság, hogy a vádlottazért határozta el a **sértett** megölését, hogy az általa elkövetett rablás büntette miatti felelősségre vonást elkerülje. Ölési cselekménye így minden vitán felül aljas indokból elkövetettnek is minősül

Helyesen ismerte fel a törvényszék azt is, hogy az erőszakos vagyon elleni cselekmény, valamint az élet elleni cselekmény egymástól időben elhatárolható; avádlottaz ölési cselekményt a már megszerzett pénz és a meneküléshez szükséges bejárat ajtókulcs birtokában határozta el és vitte véghez; e cselekmények tehát valóságos anyagi halmazatot képeznek.

A büntetés kiszabását meghatározó körülmények értékelésével kapcsolatban a másodfokú bíróság az alábbiakat emeli ki.

A vádlott által elkövetett élet elleni bűncselekmény büntetési tétele - ahogyan arra a törvényszék helyesen utalt - 10-től 20 évig, illetve életfogytig tartó szabadságvesztés. A vádlottal szemben azonban a Btk.41.§ (1) bekezdése értelmében a legsúlyosabb szankció, az életfogytig tartó szabadságvesztés nem szabható ki, figyelemmel arra, hogy a cselekmény elkövetésekor a 20. életévét még nem töltötte be.

Ugyanakkor, miután a vádlott az élet elleni bűncselekmény elkövetésén túl minősített rablás bűncselekményét is megvalósította, a vele szemben kiszabható szabadságvesztés tartama - a Btk.81.§ (3) bekezdése és a Btk.36.§-a alapján - 10 évtől 25 évig tartó szabadságvesztés lehet.

Helyesen értékelte enyhítő körülményként az elsőfokú bíróság I.rendű vádlottvádlott beismerő vallomását. A vádlott javára fiatal felnőtt kora azonban enyhítő körülményként nem vehető figyelembe; a másodfokú bíróság álláspontja szerint a törvényhozó annak kimondásával, miszerint életfogytig tartó szabadságvesztés azzal szemben szabható ki, aki a bűncselekmény elkövetésekor a huszadik életévét betöltötte, az életkort, mint figyelembe vehető enyhítő körülményt már értékelte. Ebből kifolyólag a vádlottjavára fiatal felnőtt kora nem jöhet számításba, az a kétszeres értékelés tilalmába ütközne. Az ítélet tábla más enyhítő körülményt a vádlott esetében nem észlelt.

Nyomatékos súlyosító körülmény ugyanakkor az emberölés kétszeres minősülése, a vádlottnak a gátlástalan, az emberi életet semmibe vevő, önös és kicsinyes érdekeinek alárendelt céltudatos magatartása. A vádlotte magatartását a dohánybolt videofelvétele döbbenetes módon adja vissza. Érthetetlen, és megmagyarázhatatlan, hogy a vádlott, aki egyházi iskolába is járt, ilyen hidegvérrel ki tudta oltani egy nála egy évvel idősebb ártatlan ember életét, majd a legcsekélyebb megbánást sem tanúsítja, amikor a vele szemben kiszabott büntetés enyhítésében reménykedik, holott arra az eljárás során lehetősége lett volna, így különösen a sértett túlélő hozzátartozói részére szóló bocsánatkérő levél megírásával. Ugyanakkor az emberi életet az egyházak, a társadalom, az alapvető jogi normák, így az Alaptörvény és a Btk. a legfőbb értéknek tekinti. A vádlottezt sértette a durva, embertelen cselekményével.

Nem enyhíti a vádlott által elkövetett cselekmények súlyát az sem, hogy a nemzeti dohányboltok üzemeltetésére vonatkozó szabályozás kétségtelenül megkönnyíti az ilyen üzletekben dolgozók sérelmére a bűncselekmények elkövetését. Helyesen értékelte ezért súlyosító körülményként az elsőfokú bíróság a dohányboltok sérelmére elkövetett bűncselekmények elszaporodottságát, továbbá azt, hogy a vádlott által elkövetett

cselekmények nagy közfelháborodást keltettek, és alkalmasak voltak a köznyugalom megzavarására.

Ilyen bűnösségi körülmények mellett kellett a másodfokú bíróságnak állást foglalnia abban a kérdésben, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés enyhítése, vagy súlyosítása felel meg a Btk. büntetés-kiszabási elveinek, a büntetés céljának, illetve milyen büntetés áll arányban a vádlott által elkövetett cselekmények súlyával. A fellebbviteli bíróság döntésének meghozatalakor azt sem hagyhatta figyelmen kívül, hogy bármilyen büntetést is szab ki, az élet elleni bűncselekmény az egyetlen cselekmény, amelynek következményeit sem a bíróság, sem más nem tudja reparálni, visszaadni egy fiatal ártatlan lány életét.

A döntés meghozatalakor azt sem szabadott figyelmen kívül hagyni, hogy elanyagiasult világunkban az anyagi javak megszerzésében olyan fokú gátlástalanság tapasztalható, ami felülírja az alapvető emberi értékeket, erkölcsi normákat, az emberi élet sérthetetlenségét. Ez a gátlástalanság jellemezte a vádlott magatartását is.

Mindezeket mérlegre téve a fellebbviteli bíróság úgy látta, hogy a vádlottesetében csak a törvény által a vele szemben kiszabható legsúlyosabb büntetés lehet alkalmas az elkövetett cselekmények következtében megbomlott társadalmi egyensúly helyreállítására, és arra, hogy a vádlottat visszatartsa újabb bűncselekmények elkövetésétől. De ez a büntetés alkalmas arra is, hogy a társadalom felé közvetítse, hogy a legsúlyosabb bűncselekmények elkövetői a törvény szigorával kell, hogy számoljanak.

Erre tekintettel az ítélőtábla a vádlott szabadságvesztés-büntetését a kihirdetettek szerint súlyosította. Az ügyész által a büntetés súlyosítása végett bejelentett jogorvoslat így eredményre vezetett, míg a vádlott és védője által enyhítés iránt tett fellebbezések alaptalanok voltak.

A vádlottól lefoglalt - a rablásból származó - 23.405 Ft kiutalásra került tanú 1részére, ugyanakkor a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás szerint a vádlott 10.000 forinttal többet vitt el a trafikból. Erre tekintettel a fellebbviteli bíróság a vádlottal szemben 10.000 Ft erejéig a Btk.74.§ (1) bekezdés a) pontja alapján vagyonelkobzást rendelt el.

Az elsőfokú bíróság a tényállásában azt rögzítette, hogy az elkövetés eszközeként lefoglalt kés a vádlott édesapjának tulajdona. Ennek alapján azonban az elkövetés eszközének elkobzására vonatkozó rendelkezése téves; a Btk.72.§ (3) bekezdése értelmében az elkobzást az elkövetés eszköze vonatkozásában nem lehet elrendelni, ha a dolog nem az elkövető tulajdona, feltéve, hogy a tulajdonos az elkövetésről előzetesen nem tudott.

Mivel az irányadó tényállás szerint a vádlott édesapja nem tudhatott a vádlottnak a bűncselekmény elkövetésére vonatkozó tervéről, az elkobzást kimondó rendelkezés törvénysértő, így azt a bíróság megváltoztatta és a kést a vádlott édesapjának, **egyéb érdekeltnek** rendelte kiadni.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy a Kaposvári Törvényszék Gazdasági Hivatalánál a Bj-I.312/2015. szám alatt nyilvántartott, és a 6-10. sorszáмок alatt őrzött bűnjelek - helyesen - 5 db hajmintát tartalmaznak; az elsőfokú bíróság e bűnjelekre vonatkozó rendelkezésével kapcsolatos nyilvánvaló elírást ily módon helyesbítette.

Ugyanakkor nem értett egyet az ítéletábla a törvényszéknek a bűnjelként lefoglalt videofelvételek megsemmisítését célzó rendelkezéseivel. A Be.155.§ (1) bekezdése értelmében a lefoglalást meg kell szüntetni, ha arra az eljárás érdekében már nincs szükség. A lefoglalás alól feloldott bűnjelek megsemmisítésére azonban akkor kerülhet sor a (8) bekezdés szerint, ha a lefoglalt dolog értéktelen, és arra senki sem tart igényt.

A videofelvételek digitális adathordozón történt elhelyezése miatt a felvételek nem tekinthetők értéktelennek; az elkövető mozgását rögzítő felvételekre pedig egy rendkívüli perorvoslati eljárásban eljáró hatóság is igényt tarthat. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a bűnjeljegyzék 65-76. tételszámai alatt nyilvántartott kamerafelvételek megsemmisítését mellőzte, és azoknak az iratok mellékletekénti kezelését rendelte el.

A fentebb kifejtettek szerint az igazságügyi genetikai szakértő igénybevételére a nyomozás során nem volt szükség; az ezzel felmerült 5.131.308 forint bűnügyi költség megfizetésére így a vádlott nem kötelezhető a Be.339.§ (1) bekezdése alapján. Erre tekintettel a másodfokú bíróság megállapította, hogy a bűnügyi költségnek e tetemes részét az állam viseli; így a vádlott - helyesen - 726.988 forint bűnügyi költség megfizetésére köteles.

Összességében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fentiek szerint a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be.371.§ (1) bekezdése folytán helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a vádlottat kötelezte a kirendelt védője másodfokú eljárásban felmerült díjának megfizetésére a Be.381.§ (1) bekezdése alapján.

Rendelkezett az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának meghozatalától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról is a Btk.92.§ (1) és (2) bekezdései alapján.

P é c s, 2016. március 2.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Hudvágner András s.k. előadó bíró, Dr.Túri Tamás s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 15.B.454/2015/12. számú ítélete a Pécsi Ítéletábla, mint másodfokú bíróság Bf.I.89/2015/3. számú ítélete folytán 2016. évi március hó 2. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke